

Pla estratègic territorial de la comarca de les Garrigues 2015-2025

Foment de l'economia local i l'ocupació

Les **G**arrigues
fent camí

PRESENTACIÓ FINAL

Dimecres, 29 de juny de 2016. Les Borges Blanques

Promou:

Coordina:

Amb el finançament de:

Aquesta és una actuació subvencionada pel Servei d'Ocupació de Catalunya en el marc dels Programes de suport al desenvolupament local i cofinançades pel Fons Social Europeu

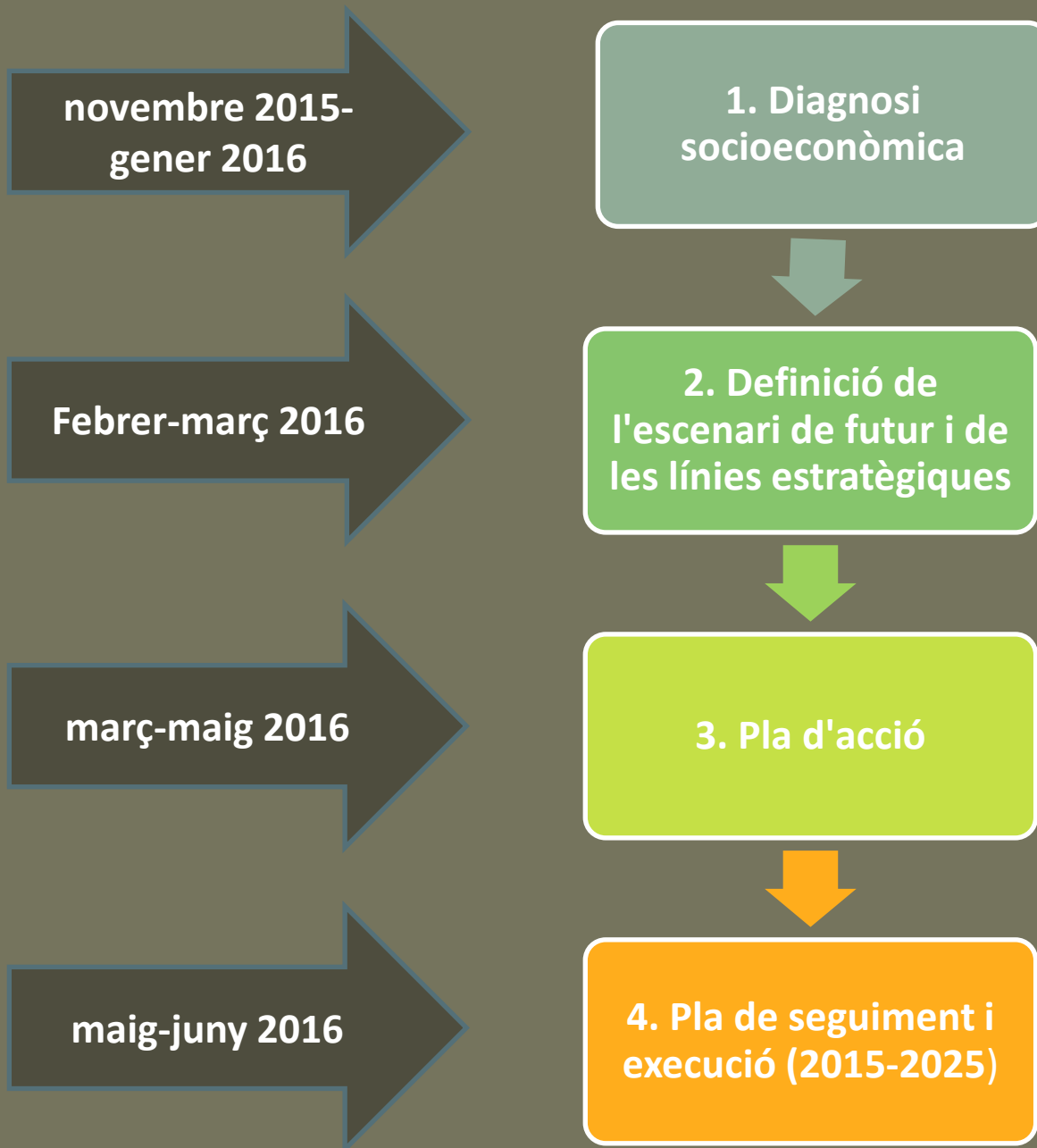
FINALITAT

OBJECTIUS DEL PLA ESTRATÈGIC

- **Definir una estratègia territorial de la comarca de Les Garrigues en els àmbits sectorials que tinguin impacte en la generació d'activitat econòmica i la generació d'ocupació al territori.**
- **Determinar propostes específiques d'actuació en aquests àmbits sectorials amb capacitat d'impacte econòmic i de millora del mercat de treball.**

QUÈ HEM FET?

FASES DEL PROCÉS

COM HO HEM

FET?

PROCÉS PARTICIPATIU

Acte de presentació d'inici d'elaboració del Pla estratègic (març)

Dijous participatius. Tallers sectorials de diagnosi i propostes (març)

Sessions inspiradores d'experiències de referència per transferir a les Garrigues (abril i maig)

Taller de prioritització d'accions i passos a seguir (maig)

Creació de la Comissió de seguiment del Pla estratègic (juny)

Acte de presentació final del Pla estratègic (juny)

Benvinguts al Pla Estratègic de les Garrigues

Aquest és l'espai de comunicació i informació sobre el Pla estratègic territorial de la comarca de les Garrigues 2015-2025. Foment del desenvolupament econòmic local i l'ocupació.

Cercar

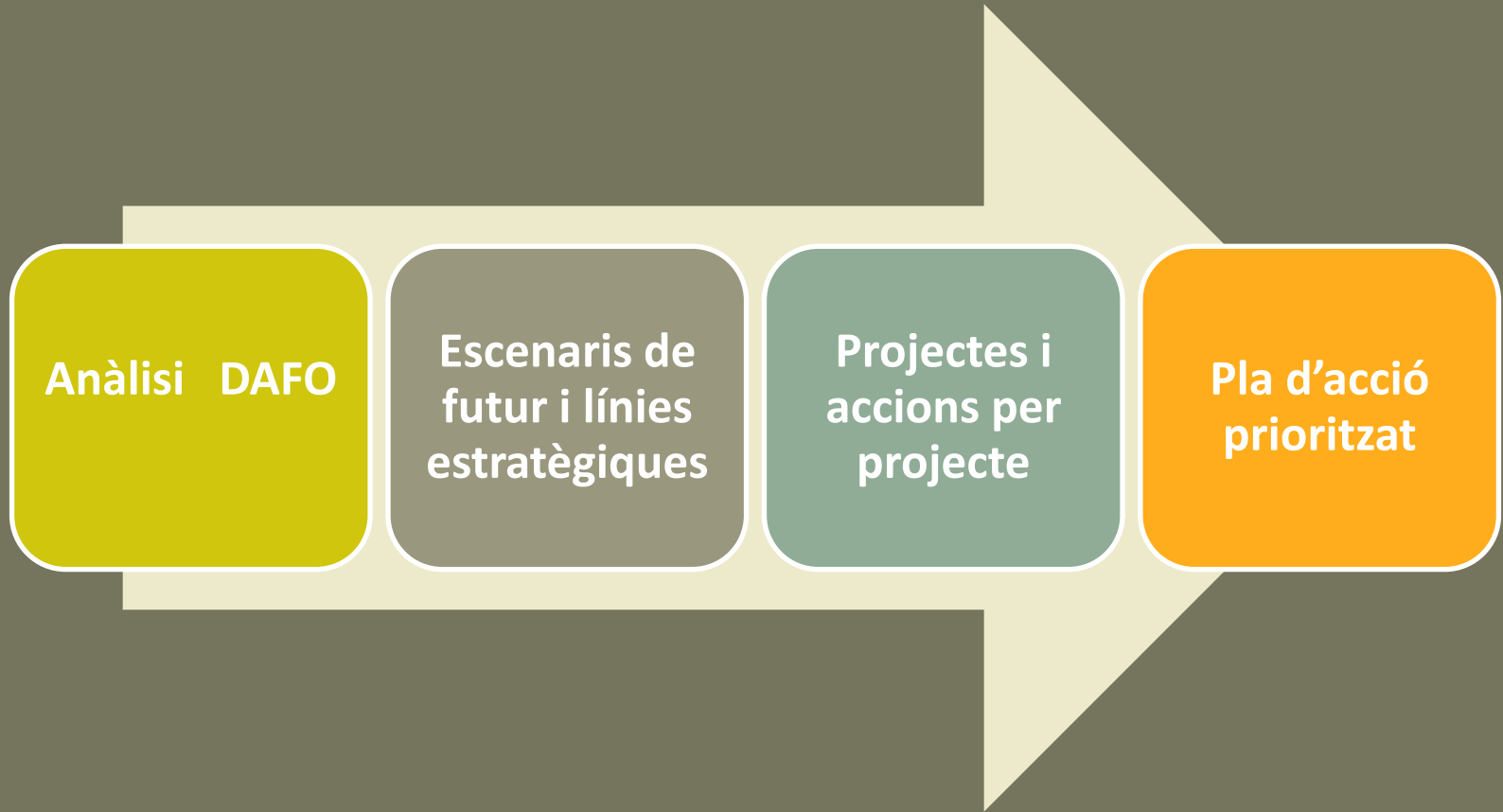
Entrades recents

Benvinguda al Pla Estratègic de Les Garrigues

RESULTATS

RESULTATS DEL PLA ESTRATÈGIC

Com hem arribat al conjunt de projectes i accions proposats?

Entrevistes
agents
locals

Tallers
Dijous
Participatius

Equip
tècnic

**Projectes
i accions**

1. Anàlisi DAFO

Fortaleses

Debilitats

Oportunitats

Amenaces

FORTALESES

- Producte agroalimentari de qualitat reconeguda: l'oli d'oliva verge extra de les Garrigues.
- Paisatge rural ben conservat i amb espècies d'hàbitat esteparí singulars a Catalunya.
- Patrimoni arqueològic destacat: el Jaciment dels Vilars d'Arbeca i les Pintures rupestres del Cogul.
- Espais museístics singulars: Espai Macià, el Mirador de les Garrigues, el Centre de la Cultura de l'Oli de Catalunya, el Museu de l'oli, entre d'altres.
- Espais naturals protegits, en destaca l'EIN de Mas de Melons i la finca.
- Territori no contaminat, ni erosionat.
- Qualitat de vida, tranquil·litat i tracte humà i proper.
- Els pobles de les Garrigues.
- Gastronomia local i productes típics (pa de ronyó, orelletes, panadons, etc.)
- La DOP Les Garrigues és una de més conegudes a nivell de Catalunya i la Denominació alimentària més antiga d'Espanya (té 40 anys).
- Les Garrigues estan incloses així com alguns cellers, restaurants i allotjaments en la Ruta del Vi de Lleida-Costers del Segre i dins la DO Costers del Segre.
- DO Pera de Lleida

DEBILITATS

- Envel·liment important de la població.
- Pèrdua constant d'habitants durant els últims 10 anys
- Èxode de joves que no troben oportunitats de feina a la comarca (pèrdua de talent).
- Deficiències en les infraestructures: viàries i noves tecnologies.
- Existència de dues realitats molt diferenciades dins de la mateixa comarca: les Garrigues nord (regadiu i ben comunicades) i les Garrigues sud (secà i més aïllades).
- Sector agrari envellit i poc competitiu
- Baix nivell de valor afegit dels productes agraris (poca transformació i cercle tancat).
- Dificultats de comercialització del producte agrari principal: l'oli, per part d'algunes cooperatives.
- Funcionament anòmal de la DOP Les Garrigues.
- Estratègia turística a nivell comarcal amb necessitats de ser reforçada per unir sector públic i privat, actualment poc coordinats.
- Manca d'allotjament turístic a la comarca, especialment que inclogui servei de manteniment per poder estructurar productes i paquets turístics.
- Disminució del teixit comercial de molts pobles.

OPORTUNITATS

- Oportunitat per al posicionament de les Garrigues dins del mercat turístic com a destinació d'oleoturisme (modalitat turística incipient a Catalunya) i per reclamar una visibilitat dins del mapa mental català. Ara és una gran desconeguda.
- Oportunitats de crear productes d'ecoturisme i turisme de natura entorn dels espais naturals protegits, del paisatge en general i en indrets com la finca de Mas de Melons i Matxerri.
- Possibilitat de crear oferta d'activitats de turisme actiu a l'entorn de l'Embassament de l'Albagés.
- La qualitat de vida de la comarca pot ser un atractiu per atraure nova població: famílies que busquin un millor entorn on créixer els seus fills i/o persones de la tercera edat que busquin un entorn agradable on passar la seva jubilació.
- Si es milloren les TIC hi haurà més oportunitats laborals, empresarials i formatives (formació a distància).
- Millora de la productivitat de les terres que es beneficiaran del reg del Canal Segarra-Garrigues.
- Arran de la crisi, ha augmentat la incorporació de joves pagesos de tradició familiar que ja tenen la inversió gran feta a les finques de la família i s'incorporen aportant canvis, però amb una base ja sòlida.
- Existència d'una DOP d'oli que podria unir al sector i ser un motor de promoció conjunt, com a segell reconegut a nivell europeu.
- Precedent d'iniciativa d'experiència conjunta entre cooperatives i cellers: Garrigues Emprèn, S.L.

AMENACES

- L'envelliment general dels pobles més l'èxode de joves són una amenaça greu de despoblament.
- Situació preocupant de les escoles de molts dels pobles més petits i rurals. El tancament de l'escola frena la possibilitat d'arribar noves famílies i afavorir que els joves es quedin.
- Les deficiències en tecnologia són un fre a la instal·lació de noves empreses i professionals, alhora que fan menys atractius els pobles per a nova població o per als joves locals.
- Pèrdua de serveis a conseqüència de la disminució de població: servei de metge i infermeria, correus, escola, comerços, etc.
- Risc d'abandonament de terres per manca de relleu generacional entre la pagesia.
- L'oleoturisme no compta actualment amb cap programa específic de suport des de la Generalitat, malgrat en un futur es preveu que sí.
- Pèrdua de la titularitat de les terres per part dels garriguencs si aquestes es venen a grans empreses externes que aprofitin l'entrada del regadiu.
- Perill de destrucció del paisatge si arriben grans empreses de regadiu intensiu.
- Desconeixement de les Garrigues per gran part de la població catalana.
- El funcionament anòmal de la DOP Les Garrigues ha comportat la sortida de moltes cooperatives i la no entrada dels nous molins particulars creats recentment.

2. ESCENARIS DE FUTUR

ESCENARI DESITJAT del sector agrari i agroalimentari

- Sector professionalitzat, amb caràcter empresari.
- Saber donar valor afegit als productes del camp, productes de qualitat.
- Aprofitament de les terres de cultiu, amb cultius de qualitat i produccions rentables.
- Viure dignament de l'agricultura i la ramaderia.
- Agroturisme de prestigi, reconegut, i que esdevé un complement als ingressos agraris, alhora que és una activitat compatible amb la resta d'activitats econòmiques (ramaderia i agricultura, indústria, etc.)
- Protecció del paisatge agrari fent-ho compatible amb l'activitat econòmica.
- Millor entesa entre el món agrari i cooperatiu.
- Cooperatives capaces de produir en condicions de competitivitat.
- Generar il·lusions, perdre la por.
- Col·laboració empresarial.
- Disposar d'una marca agroalimentària de les Garrigues.

ESCENARI DESITJAT del teixit empresarial: indústria, comerç i turisme

• TEIXIT EMPRESARIAL, en general

- Les administracions al servei dels emprenedors per tal de facilitar els tràmits i reduir la burocràcia.

• INDÚSTRIA

- Indústria que respecti el medi ambient i doni ocupació de qualitat.
- Fer compatible el creixement industrial amb el desenvolupament turístic. Fer compatibles els dos sectors.
- Existència de petites indústries per donar ocupació als joves de la comarca perquè es puguin quedar a viure als pobles.
- Empreses de proximitat, que produeixen productes ecològics i respectuoses amb la natura.
- Energies renovables en creixement

• COMERÇ

- Una botiga i un bar a cada poble de la comarca.
- Intervenció pública de suport als comerços, sobretot dels pobles petits, per ajudar a mantenir-los oberts.
- Un comerç consolidat de perfil familiar.

• TURISME

- Oferta més àmplia de restaurants i allotjaments a la comarca
- Almenys un restaurant i un allotjament a cada poble per fer visitable la comarca.
- Major afluència de visitants que generen beneficis pels negocis turístics i pels comerços.
- Major reconeixement del nostre patrimoni perquè l'hem sabut revaloritzar i donar a conèixer.
- Patrimoni existent protegit (especialment, l'arquitectura popular).
- Que les Garrigues siguem marca! Dir Garrigues i pensar en oli, pintures, territori, pedra...

• EN DEFINITIVA, l'escenari desitjat seria:

- Població de la comarca motivada, amb il·lusió i autoestima.
- Interessos comuns aglutinats per crear projectes de comarca, prioritzant interessos comuns
- Joves de la comarca que es queden a viure-hi i no han de marxar a treballar a fora perquè tenen feina (augment de la indústria i del comerç familiar).
- Serveis adequats a la gent del territori.
- Disposar de millors comunicacions.
- Possibilitat d'oportunitats laborals en el teletreball

ESCENARI DESITJAT del sector serveis a les persones

- **Oportunitats laborals** per als joves.
- **Igualtat d'oportunitats** per als joves de les Garrigues que per als joves d'altres comarques.
- **Relleu generacional assegurat**, amb joves formats que retornen a la comarca després d'haver estudiat a fora per desenvolupar la seva trajectòria professional a les Garrigues.
- **Oferta formativa més àmplia** a la comarca, per donar sortides formatives més diverses als joves que no volen anar a estudiar a fora.
- **Oferta de terrenys disponibles** perquè els joves es puguin dedicar a l'agricultura.
- Ser capaços **d'aprofitar totes les oportunitats** que ofereix la comarca, saber-la "expressar": el seu patrimoni, el seu paisatge, el seu entorn.. tant per al sector turístic com per a la gent gran.
- Disposar de **serveis mancomunats, de qualitat i sostenibles**.
- **Qualitat de vida** encara millor.
- Que **la gent pugui viure i treballar als seus pobles**, amb tots els recursos assegurats, amb un territori unit i ben articulat.
- **Envelliment actiu** com un valor potenciat.
- **Escoles rurals** com elements de qualitat de vida.

3. Línies estratègiques i projectes

A PARTIR DE LA INFORMACIÓ OBTINGUDA AMB LA DIAGNOSI I ELS ESCENARIS DE FUTUR s'indica que els sectors amb potencial de creació d'ocupació i contribució al desenvolupament local són :

- El sector agrari**
- La indústria agroalimentària**
- Els serveis a les persones,**
- El turisme en base al propi patrimoni natural i cultural**

I per aconseguir-ho...

- cal potenciar l'autoestima dels garriguencs i garriguencs cap a la pròpia comarca de les Garrigues i creure que els nostres recursos són actius amb gran potencial.
- cal que siguem emprenedors, fomentem el talent i cedim espais de deicisió als nostres joves.
- cal que tinguem serveis per a la nostra població (gent gran, joves, infants) per a poder viure amb qualitat a la comarca, i
- cal que que treballem d'una altra manera, en col·laboració i coordinació de tots els agents, públic i privats.

3. Línies estratègiques i projectes

5 línies estratègiques ,15 projectes i 63 accions

LE 1. Competitivitat empresarial		LE 2. Serveis a les persones, talent i empenedoria		LE 3. Territori, cultura i patrimoni		L.E. 4 Infraestructures
Agrari	P.1. PROJECTE INTEGRAL PER A LA MILLORA I MODERNITZACIÓ DEL SECTOR AGRARI	Tercera edat	P. 7. PROJECTE SERVEIS DE PROXIMITAT PER A LA GENT GRAN	Territori	P.12. PROJECTE ORGULLOSOS DE LES GARRIGUES	P.14. PROJECTE INFRAESTRUCTURES PER LES OPORTUNITATS
Agroalimentari	P.2. PROJECTE DE MODERNITZACIÓ I PROFESSIONALITZACIÓ DEL SECTOR DE L'OLI P.3. PROJECTE IMPULS A L'ACTIVITAT AGROALIMENTÀRIA D'ALT VALOR AFEGIT en general	Joves	P. 8. PROJECTE JOVES AL CAPD'AVANT: FORMEM-NOS, TREBALLEM I VIVIM A LES GARRIGUES	Patrimoni i cultura	P.13. PROJECTE VALORITZACIÓ DEL PATRIMONI I LA CULTURA DE LES GARRIGUES	
Turisme	P.4. PROJECTE DESTINACIÓ TURÍSTICA: OLEOTURISME A LES GARRIGUES	Ocupació i Empenedoria	P.9. PROJECTE PER ENFORTIR L'ESPERIT EMPRENEDOR A LES GARRIGUES			
Comerç	P. 5. PROJECTE PER REACTIVAR I DINAMITZAR L'ACTIVITAT COMERCIAL DE PROXIMITAT ALS MUNICIPIS	Habitatge	P.10. PROJECTE HABITATGE A LES GARRIGUES			
Nous perfils empresarials	P. 6. PROJECTE SUPORT A L'ECONOMIA VERDA O CIRCULAR	Escoles	P.11. PROJECTE ESCOLES AMB FUTUR A LES GARRIGUES			
L. E. 5. Model de governança transversal a tot el PLA		P.15. PROJECTE DE FOMENT D'UN MODEL DE GOVERNANÇA DEL TERRITORI BASAT EN LA COOPERACIÓ I LA COL·LABORACIÓ				

LÍNIA ESTRATÈGICA 1.

COMPETITIVITAT EMPRESARIAL

LÍNIA ESTRATÈGICA 1. COMPETITIVITAT EMPRESARIAL

Descripció

Aquesta línia estratègica es centra en **millorar la competitivitat empresarial dels principals sectors econòmics** de la comarca de les Garrigues per tal de reforçar-los i fer-los més atractius, viables i competitius en el mercat econòmic actual. En tots els sectors identificats, s'ha detectat una **pèrdua de capacitats o una manca d'estratègia** que els resta competitivitat i per tant, capacitat de negoci.

El **sector agrari** de les Garrigues és un sector **envellit i poc innovador** i cal que es posi al dia. La **indústria agroalimentària** és l'àmbit **més potent**, però tot i així, hi ha una part important de producció a mans de les **cooperatives** que també requereixen rejuvenir-se i modernitzar la seva gestió i funcionament. Per altra banda, el sector del **turisme** està **mancat de suficient teixit empresarial**, hi ha una greu mancança d'oferta d'allotjament i d'empreses de serveis complementaris per poder estructurar una sòlida oferta turística coma destinació d'oleoturisme. En el cas del **comerç**, és un sector **en perill** en molts municipis petits i certament, estancat, en els municipis més grans. De fet, en el cas de les Garrigues no es consideraria el comerç només com un sector empresarial, sinó també com un servei a les persones.

Per altra banda, un altre **àmbit potencial** seria **l'economia verda o circular** com a model d'un tipus d'indústria sostenible i d'aprofitament dels recursos (fins i tot, dels residus), incipient a la comarca, però que s'albira com un eix econòmic de futur alineat amb les polítiques europees.

Objectius

1. Consensuar quin ha de ser el model agrícola i d'agroindústria de les Garrigues.
2. Consensuar quin ha de ser el model turístic de les Garrigues, alineat amb el model agrícola.
3. Establir estratègies comuns en l'àmbit comercial d'acord amb la realitat dels municipis de la comarca
4. Facilitar les eines per impulsar nous sector econòmics d'acord amb un model econòmic sostenible, de qualitat i respectuós amb l'entorn i amb les persones.

Projectes

P.1. PROJECTE INTEGRAL PER A LA MILLORA I MODERNITZACIÓ DEL SECTOR AGRARI

P.2. PROJECTE DE MODERNITZACIÓ I PROFESSIONALITZACIÓ DEL SECTOR DE L'OLI

P.3. PROJECTE IMPULS A L'ACTIVITAT AGROALIMENTÀRIA D'ALT VALOR AFEGIT en general

P.4. PROJECTE DESTINACIÓ TURÍSTICA: OLEOTURISME A LES GARRIGUES

P.5. PROJECTE PER REACTIVAR I DINAMITZAR L'ACTIVITAT COMERCIAL DE PROXIMITAT ALS MUNICIPIS

P.6. PROJECTE SUPORT A L'ECONOMIA VERDA O CIRCULAR

P.1. Projecte integral per a la millora i modernització del sector agrari

P.1. Projecte integral per a la millora i modernització del sector agrari a nivell productiu i estructural

Descripció

El sector agrari de les Garrigues és un sector envellit, fortament especialitzat en l'àmbit productiu, preferentment el cultiu de l'olivera, i és poc innovador. Per tal de poder seguir sent competitiu en el món globalitzat, canviant i incert en el qual ens trobem, cal que el sector es posi al dia. Així, cal professionalitzar-se, estar connectat amb el món exterior, tenir un peu al mercat i estar innovant permanentment.

El conjunt de les accions que integren aquest Projecte 1. Projecte integral per a la millora i modernització del sector agrari, pretenen abordar les debilitats i amenaces del sector agrari a partir d'un debat a fons del paper que juga i ha de jugar el sector productiu agrari al territori acompanyat d'un seguit d'estratègies i eines per enfortir-lo i revitalitzar-lo a nivell productiu i estructural.

Objectius

1. Consensuar quin ha de ser el model agrícola i d'agroindústria de les Garrigues.
2. Potenciar la modernització, diversificació i innovació del sector productiu agrari.
3. Aconseguir que el sector agrari sigui un sector econòmic competitiu i dinàmic a través de les noves incorporacions de joves.

Accions incloses en aquest projecte

A 1.1.1	Redacció d'un Pla director de futur del sector agrícola i, en especial, del sector de l'oli
A 1.1.2	Programa per fomentar la producció ecològica
A 1.1.3	Programa per promoure cultius alternatius que diversifiquen la producció
A 1.1.4	Iniciativa per fomentar l'agricultura de precisió
A 1.1.5	Iniciativa per crear un espai de reflexió entorn el rol de la pagesia local davant l'arribada del regadiu del Canal Segarra- Garrigues
A 1.1.6	Programa de suport a la ramaderia extensiva de sotabosc com a mesura de gestió forestal
A 1.1.7	Creació d'un banc de terres
A 1.1.8	Suport i acompanyament a joves pagesos per afavorir un relleu generacional de la pagesia de les Garrigues

P.2. Projecte de modernització i professionalització del sector de l'oli

P.2. Projecte de modernització i professionalització del sector de l'oli

Descripció

La indústria agroalimentària vinculada amb l'oli és l'àmbit amb més potencial i amb més projecció a la comarca. No obstant, una part important del teixit empresarial està a mans de les cooperatives agràries, un model que a la comarca presenta estructures molt envellides i amb poca iniciativa per incorporar els canvis i adaptar-se als nous mercats. Avui dia, damunt les cooperatives agràries de la comarca plana l'amenaça de la seva desaparició si no es fa un canvi a fons. El teixit de les cooperatives agràries d'oli presenta el repte de rejuvenir-se i modernitzar la seva gestió i funcionament per poder ser competitius en els mercats.

Les diferents accions que integren el Projecte 2. Projecte de modernització i professionalització del sector de l'oli van en la línia de **millorar el posicionament estratègic de les cooperatives d'oli** a través d'una **anàlisi i acompanyament empresarial** en tots els nivells de l'empresa: gestió i funcionament intern, producció i comercialització. Alhora, també pretén obrir **espais de reflexió i debat** a nivell comarcal entorn a les iniciatives que tenen incidència directa amb el món de l'oli, sobre les quals actualment no hi ha una opinió clara.

Objectius

1. Professionalitzar i modernitzar el sector de l'oli per tal que aquest sigui un veritable motor econòmic de la comarca que dinamitzi i impulsi la resta de sectors econòmics (productiu a nivell agrari i turístic a nivell terciari).
2. Obrir un espai de reflexió i debat a la comarca entorn el present i el futur del sector i adoptar una opinió clara envers les iniciatives que tenen incidència directa sobre el sector de l'oli.

Accions incloses en aquest projecte

A 1.2.1 Programa per definir el futur de les cooperatives d'oli de les Garrigues. Renovar-se o morir.

A 1.2.2 Programa formatiu en comercialització i màrqueting per a cooperatives i productors agroalimentaris per a promoure nous mercats

A 1.2.3 Taula de Treball per conèixer el funcionament del futur Clúster de l'oli i avaluar quin és el rol que hi ha de tenir les cooperatives i molins d'oli de les Garrigues

A 1.2.4 Taula de treball per proposar millores i replantejaments en el funcionament de la DOP Garrigues.

A 1.2.5 Disseny de nous envasos per a nous perfils de clientela.

P.3. Projecte impuls a l'activitat agroalimentària d'alt valor afegit

P.3. Projecte impuls a l'activitat agroalimentària d'alt valor afegit

Descripció

La comarca de les Garrigues té una llarga tradició en el cultiu de l'olivera i l'obtenció d'oli, i presenta una economia fortament especialitzada en el sector agrari. L'activitat agroalimentària també està molt especialitzada entorn a la producció d'oli. Tanmateix, si el sector sap aprofitar les oportunitats que brinda l'arribada de l'aigua del canal Segarra-Garrigues, es podran aconseguir rendiments majors i introduir noves varietats i/o nous cultius que permetran obtenir nous productes agrícoles que diversificaran l'economia del sector primari. Alhora, la millora productiva del sector afavorirà el **desenvolupament d'una indústria agroalimentària** associada que permetrà una transformació de les produccions per obtenir productes amb més valor afegit i generarà nous llocs de treball.

La comarca es troba en un moment de transició, en el qual **cal prendre decisions clau** que condicionaran el rumb del sector i de retruc, l'economia de la comarca. Potenciar la **implantació d'empreses de capital local** i preferentment de la comarca del sector productiu agrari i agroalimentari, potenciar les **produccions agroalimentàries de qualitat i d'alt valor afegit** i donar-los el **reconeixement i recolzament** necessaris per a que tinguin projecció en els mercats de qualitat, i potenciar els **circuits de proximitat** són algunes de les accions que integren el projecte 3. Impuls a l'activitat agroalimentària d'alt valor afegit.

Objectius

1. Potenciar l'activitat agroalimentària que transforma les produccions agrícoles de la comarca, generar el valor afegit necessari per a l'impuls i la competitivitat del sector i crear llocs de treball.
2. Potenciar i reconèixer la producció, la transformació i la venda de productes agroalimentaris de qualitat a la comarca.
3. Potenciar i millorar la venda i el consum de proximitat en tots els àmbits: comerç, restauració i hostaleria, fires, entre d'altres.

Accions incloses en aquest projecte

A 1.3.1 Programa de suport a la producció agroalimentària de les Garrigues (Tancar el cercle)

A 1.3.2 Programa de suport al reconeixement i distinció dels productes singulars i de qualitat

A 1.3.3 Programa per potenciar la venda i el consum dels productes agroalimentaris de les Garrigues dins la mateixa comarca

A 1.3.4 Programa per avaluar el sòl industrial disponible i la seva adequació i promoció, en col·laboració amb la ind. agroalimentària

A 1.3.5 Acció per incrementar la innovació, la projecció i el caràcter experiencial de la Fira de l'Oli amb una vinculació directa amb la destinació turística Oleoturisme a les Garrigues i la creació d'activitats i experiències entorn de l'oli

A 1.3.6 Formació i suport en organització de fires de productes locals.

P.4. Projecte destinació turística: Oleoturisme a les Garrigues

1. Oli-producte

- **Sector agrari:** valorització de l'oli de les Garrigues com un producte de qualitat, d'alt valor afegit
- **Sector indústria:** orientació de la comercialització als mercats més adients, ampliar la gamma de productes derivats de l'oli.

2. Oli-gastronomia

- Sector restauració: més presència de l'oli de les Garrigues als restaurants de la comarca (a taula, a la cuina, etc.)
- Altres (dins i fora de restaurants): cates, degustacions, cursos, maridatges, demostracions de cuina, etc.

3. Oli-paisatge

- Carta del paisatge (posar en valor el paisatge de l'oli i el patrimoni natural)
- Camins de l'oli (ecoturisme)
- Patrimoni de l'oli (pedra seca)

4. Oli-turisme

- Experiències d'oleoturisme
- Allotjaments promotores de la cultura de l'oli
- Museus i espais patrimonials tematitzats entorn de l'oli
- Altres espais patrimonials (castells, jaciments, museus d'altres temàtiques, etc.) sensibles a l'oleoturisme
- Esdeveniments: fires, festes, festivals, mostres culturals, sensibles a l'oleoturisme

5. Oli-salut

- Cosmètica: diversificar gamma de productes derivats de l'oli
- Salut: crear serveis de salut i de cura de les persones a partir de l'oleoteràpia (turista, gent gran, població local)

6. Oli-comerç

- Agrobotigues: especialitzades en l'oli, derivats i productes locals de qualitat. Ampliar servei i gamma de productes.
- Agrobotigues: punts d'informació turística formats en oleoturisme.

Línies de treball de l'estratègia Oleoturisme a les Garrigues

Accions incloses en aquest projecte**A 1.4.1 Disseny de l'estratègia turística que posicioni la comarca de les Garrigues com a destinació d'Oleoturisme a Catalunya****Formació****A 1.4.2 Programa formatiu per millorar la professionalització del sector turístic en base a l'oleoturisme: coneixements entorn de la cultura de l'oli, en l'atenció a la clientela, en idiomes.**

Aquest programa aniria dirigit a establiments turístics (restaurants, allotjaments, empreses de serveis), però també a productors d'oli, museus i espais interpretatius i patrimonials, comerços, agrobotigues, centres d'estètica (oleoteràpia), entre d'altres.

De fet, el programa formatiu es podria estructurar en els àmbits de l'estratègia per donar a conèixer les potencialitats de l'oleoturisme en cada sector i millorar els coneixements en la gestió i la qualitat dels serveis que es podrien oferir en cada àmbit:

- Oli-producte: sector agrari i agroalimentari
- Oli-gastronomia: restaurants i espais on es poden fer degustacions, cates, maridatges, etc.
- Oli-paisatge: guies de natura, empreses d'activitats ecoturístiques, pagesos, etc.
- Oli-turisme: allotjaments, museus i espais patrimonials, organitzadors de fires, festes, festivals i altres esdeveniments
- Oli-salut: centres d'estètica o de salut, allotjaments interessats en oferir serveis d'oleoteràpia.
- Oli-comerç: comerços i agrobotigues

A 1.4.3 Programa formatiu en guiatge interpretatiu del patrimoni i de conducció de grups.**Creació de productes i serveis turístics****A1 4.4 Creació de productes i experiències turístiques: Any 1 d'Oleoturisme, any 2 ecoturisme, any 3 turisme actiu (especialment entorn de l'embassament de l'Albagés)****A 1.4.5 Jornades econòmiques i empresarials entorn del paisatge de les Garrigues****A 1.4.6 Programa de suport, acompanyament i orientació dels passos a seguir per a la creació de nous negocis turístics, especialment allotjament (agroturisme, amb servei de manteniment o tipus "bed and breakfast")****Promoció i comunicació****A 1.4.7 Campanya de comunicació de les experiències d'Oleoturisme de les Garrigues****A 1.4.8 Aposta per l'obertura dels espais turístics als caps de setmana i festius: oficines de turisme i punts d'informació turística****Comercialització****A 1.4.9 Creació d'un grup de treball amb agències receptives especialitzades per afavorir la comercialització dels productes creats (oleoturisme, ecoturisme i turisme actiu)****Avaluació****A 1.4.10 Sistema d'avaluació continuada de la qualitat dels serveis turístics de la destinació**

P.5. Projecte per reactivar i dinamitzar l'activitat comercial de proximitat als municipis

LÍNIA ESTRATÈGICA 1. COMPETITIVITAT EMPRESARIAL

P.5. Projecte per reactivar i dinamitzar l'activitat comercial de proximitat als municipis

Descripció

Aquest projecte respon a la necessitat d'aplicar mesures per reactivar i dinamitzar el comerç local a les Garrigues ja que s'ha detectat que es troba en una situació preocupant si bé la realitat és diferent si es tracta dels pobles més petits i rurals de la comarca o si bé es tracta dels municipis més grans i dinàmics.

Per aquest motiu, s'han identificat accions diferents per donar suport a l'activitat comercial en funció de la tipologia de municipi. Per altra banda, també s'ha detectat la manca d'una consciència, a nivell general, de la necessitat que siguin els propis garriguencs qui vetlli per la pervivència d'aquests comerços i per aquest motiu es planteja una acció centrada en la sensibilització per la compra de proximitat, per intentar corregir la tendència que s'observa actualment d'un increment de compra dels propis garriguencs en comerços de fora de la comarca.

Objectius

1. Conscienciar a la població de les Garrigues que consumir productes locals i comprar als negocis de la comarca genera benefici per tothom perquè els diners es queden al mateix territori (estratègia *win-win*).
2. Conscienciar als comerciants de les Garrigues que si volen mantenir els seus comerços cal modernitzar-se i respondre a les necessitats actuals de la clientela.
3. Fomentar les aliances entre comerciants i administracions locals i també entre diferents perfils de negocis (comerç i turisme, per ex.) com a estratègies per mantenir els comerços oberts.

Accions incloses en aquest projecte

A 1.5.1 Programa per dissenyar models d'estratègies per mantenir el servei de botiga obert als pobles més petits.

A 1.5.2 Programa de suport del comerç local als pobles més grans

A 1.5.3 Programa de sensibilització per fomentar el comerç de proximitat

P.6. Projecte de suport a l'economia verda i circular

P.6. Projecte de suport a l'economia verda i circular

Descripció

El Programa de les Nacions Unides per al Medi Ambient (PNUMA) descriu **l'economia verda** com la que té com a resultat: la millora del benestar humà i l'equitat social; la reducció dels riscos ambientals i de la pressió sobre els sistemes naturals; i l'harmonització del desenvolupament econòmic i el consum eficient dels recursos.

El Manual d'Eurostat de 2009, defineix el sector **de béns, tecnologies i serveis ambientals** com aquells que han estat realitzats amb una finalitat relacionada amb el medi ambient: Prevenir o minimitzar la contaminació i la degradació o disminució dels recursos naturals; Reduir, eliminar, tractar o gestionar la contaminació, la degradació i/o disminució dels recursos naturals, recuperar espais que han estat degradats, tant en l'aire, les aigües, pels residus, pel soroll, en la biodiversitat i en el paisatge.; Desenvolupar altres activitats com la mesura i el control ambiental, recerca i desenvolupament, educació, formació, comunicació i difusió relacionada amb la protecció ambiental i/o la gestió dels recursos.

La Comissió Europea preveu que **l'economia verda serà un dels tres motors principals de l'economia** en la propera dècada, juntament amb el sector sanitari i el de les TIC.

A les Garrigues ja hi ha actualment empreses que treballen amb projectes i activitats d'economia verda i circular. El projecte pretén donar suport a les activitats econòmiques que es basen en l'economia verda i circular com a model empresarial sostenible i vector de canvi del sistema econòmic actual.

Objectius

1. **Impulsar la generació d'activitat econòmica i la creació d'ocupació basada en la sostenibilitat.**

Accions incloses en aquest projecte

A 1.6.1 Suport a les empreses sostenibles basades en les energies renovables, l'eficiència energètica i la valorització dels subproductes.

**LÍNIA ESTRATÈGICA 2. SERVEIS
A LES PERSONES, TALENT I
EMPRENEDORIA**

LÍNIA ESTRATÈGICA 2. SERVEIS A LES PERSONES, TALENT I EMPRENEDORIA

Descripció

Aquesta línia estratègica es centra en l'àmbit dels serveis a les persones en una doble vessant, especialment, en relació als **serveis que necessita el col·lectiu de la gent gran** per ser el majoritari a atendre atès la població tan envellida amb que compta la comarca, i per l'altra vessant, perquè precisament aquests serveis poden ser una **oportunitat laboral per a joves** de la comarca, l'altre col·lectiu clau sobre el qual enfocar les estratègies.

Precisament, són els joves de les Garrigues els que es consideren que han de ser els protagonistes del canvi estructural que la comarca necessita per fer front a un rejuveniment de bona part dels seus sectors econòmics actuals. D'aquí la importància d'atreure el talent i estimular l'esperit emprenedor perquè els nostres joves o joves d'altres indrets decideixin emprendre el seu futur laboral i personal a la comarca de les Garrigues.

Tanmateix, per aconseguir atraure o retenir realment als joves, a banda, de facilitar-los les **eines per emprendre els seus projectes empresarials o agafar el relleu d'altres negocis** (familiars o no), també serà imprescindible actuar en relació a **l'habitatge**, per tal que l'habitatge sigui accessible també als pobles més petits. I, per últim, però no menys important, caldrà vetllar per oferir un futur possible a les **escoles** de les Garrigues, aplicant estratègies que les mantinguin obertes, com a element clau per atraure o arrelar famílies als municipis rurals de la comarca.

Objectius

1. Ser capaços d'extreure oportunitats de la complexa situació d'envelliment de les Garrigues.
2. Ser capaços de transmetre un missatge d'oportunitat i de futur als nostres joves i nodrir el seu talent i les seves capacitats de lideratge.
3. Fer de les Garrigues un lloc atractiu per viure-hi, treballar-hi o fins i tot, jubilar-s'hi.

Projectes

P. 7. PROJECTE SERVEIS DE PROXIMITAT PER A LA GENT GRAN

P. 8. PROJECTE JOVES AL CAPDAVANT: FORMEM-NOS, TREBALLEM I VIVIM A LES GARRIGUES

P.9. PROJECTE PER ENFORTIR L'ESPERIT EMPRENEDOR A LES GARRIGUES

P.10. PROJECTE HABITATGE A LES GARRIGUES

P.11. PROJECTE ESCOLES AMB FUTUR A LES GARRIGUES

P.7. Projecte de serveis de proximitat per a la gent gran

LÍNIA ESTRATÈGICA 2. SERVEIS A LES PERSONES, TALENT I EMPRENEDORIA

P.7. Projecte de serveis de proximitat per a la gent gran

Descripció

Aquesta línia estratègica es centra en l'àmbit dels serveis a les persones en una doble vessant, especialment, en relació als serveis que necessita el col·lectiu de la gent gran per ser el majoritari a atendre atès la població tan envellida amb que compta la comarca, i per l'altra vessant, perquè precisament aquests serveis poden ser una oportunitat laboral per a joves de la comarca, l'altre col·lectiu clau sobre el qual enfocar les estratègies.

Les accions que es plantegen en aquest projecte estan enfocades a afavorir **un envelliment actiu i digne** per a les persones grans per tal de poder residir el màxim de temps als seus pobles d'origen. Per aquest motiu, el projecte s'enfoca a **mitigar les mancances de serveis** que hi ha actualment a la comarca en previsió d'un augment d'aquesta per tal de que es puguin oferir serveis de qualitat tant per la població resident com per possibles garriguencs.

Objectius

1. Ser capaços d'extreure oportunitats de la complexa situació d'envelliment de les Garrigues.
2. Fer de les Garrigues un lloc atractiu per viure-hi, treballar-hi o fins i tot, jubilar-s'hi.

Accions incloses en aquest projecte

A 2.7.1 Crear una Plataforma de serveis de proximitat per a la gent gran

A 2.7.2 Programa de formació continuada per a professionals que ofereixin els seus serveis a la Plataforma de serveis de proximitat per a la gent gran

A 2.7.3 Crear un Sistema de transport comarcal professional

A 2.7.4 Projecte per avaluar la sol·licitud d'un centre d'atenció a la gent gran, segons el model SAIAR

A 2.7.5 Programa de promoció del retorn de gent gran.

**P.8. Projecte JOVES AL CAPDAVANT: formem-nos,
treballem i vivim a les Garrigues**

LÍNIA ESTRATÈGICA 2. SERVEIS A LES PERSONES, TALENT I EMPRENEDORIA

P.8. Projecte JOVES AL CAPDAVANT: formem-nos, treballem i vivim a les Garrigues

Descripció

Els joves de les Garrigues són un col·lectiu clau per al Pla estratègic de les Garrigues ja que representen el futur del territori i per aquest motiu cal, per una banda, **afavorir les condicions** perquè els joves que viuen, actualment, a la comarca tinguin possibilitats **de quedar-s'hi a viure** i no hagin de marxar i, per altra banda, cal cercar les estratègies per aconseguir que els que ja han marxat fora o estan estudiant en altres ciutats, **retornin a la comarca** per poder-s'hi instal·lar de nou.

Per tal d'aconseguir arrelar als joves a les Garrigues és imprescindible **empoderar-los i cedir-los espais de lideratge** a tots els nivells per tal que facin un pas endavant a l'hora d'assumir conjuntament amb d'altres sectors de la societat garriguenca els reptes que es plantegen en aquests propers anys per tal d'aconseguir un futur d'oportunitats a les Garrigues.

Objectius

1. Empoderar als joves de la comarca per encapçalar espais de lideratge per afrontar els reptes de millorar el futur de les Garrigues.
2. Afavorir les condicions per al retorn de joves garriguencs que viuen o estudien fora.
3. Atraure joves amb talent i amb capacitat d'emprenedoria perquè tirin endavant nous projectes al territori.

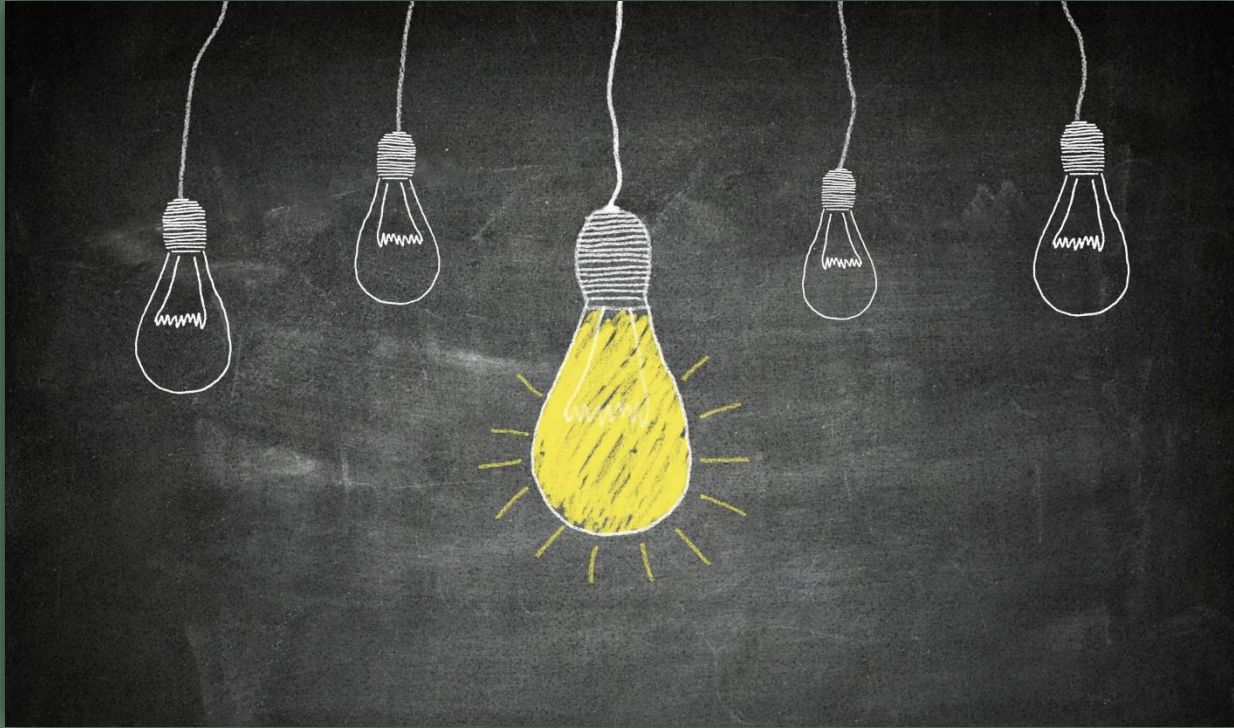
Accions incloses en aquest projecte

A 2.8.1 Crear un espai de treball i de reflexió per donar oportunitats als joves per facilitar la seva presència i participació activa en tots els sectors estratègics de la comarca: en ajuntaments, empreses, juntes de cooperatives, etc.

A 2.8.2 Iniciativa per avaluar les necessitats formatives dels joves de la comarca

A 2.8.3 Projecte per afavorir el retorn i l'arrelament de joves a la comarca.

A 2.8.4 Prova pilot de projecte col·laboratiu: Bla Bla Car Garriguenc, un sistema de transport col·laboratiu

P.9. Projecte per enfortir l'esperit emprenedor a les Garrigues

P.9. Projecte per enfortir l'esperit emprenedor a les Garrigues**Descripció**

L'activitat emprenedora és tota aquella activitat involucrada en un procés que té per objecte la creació i desenvolupament d'una empresa. L'emprenedoria a Catalunya juga un **paper important en la creació d'ocupació** i segons l'informe GEM-Catalunya, Catalunya (7,45%) es troba per sobre de la mitjana europea (6,9%) a nivell de la taxa d'activitat emprenedora.

Actualment, a les Garrigues **l'emprenedoria i l'autoocupació són dues sortides** per poder treballar a la mateixa comarca i generar activitat econòmica. D'una banda, el teixit empresarial de la comarca es caracteritza pel predomini d'autònoms, microempreses i algunes petites i mitjanes empreses, la capacitat de creació de nous llocs de treball és molt limitada avui dia i en conseqüència, les oportunitats de trobar un lloc de feina com a assalariat són escasses. D'altra banda, les oportunitats laborals que puguin sorgir a partir de la implantació de noves empreses a la comarca es plantegen en un futur a mig termini. Per últim, la comarca presenta oportunitats per a la creació de negocis a partir de la posada en valor dels propis recursos o bé el replantejament de la gestió de certs espais, equipaments o negocis avui dia tancats o a punt de fer-ho.

El projecte 9. Projecte per enfortir l'esperit emprenedor a les Garrigues recull un seguit **d'accions per donar suport i acompanyament a les empreses, a l'emprenedoria i a l'autoocupació** a través de l'articulació de diferents serveis i programes.

Objectius

1. Dotar de serveis a les empreses de la comarca.
2. Promoure l'emprenedoria i l'autoocupació.
3. Identificar oportunitats de negoci i de creació d'ocupació a partir dels recursos existents a la comarca.
4. Millorar l'ocupabilitat dels col·lectius més vulnerables: joves, aturats, dones.
5. Frenar l'èxode de població jove.

Accions incloses en aquest projecte

A 2.9.1 Aposta per dinamitzar el CEI de les Borges Blanques com un veritable Centre de Negocis de les Garrigues

A 2.9.2 Crear l'Espai de l'emprenedor per generar idees de negoci i aprofitar el coneixement i l'experiència d'empresaris i experts en diferents sectors per crear noves empreses, modernitzar les actuals i atraure talent per encapçalar els canvis de futur.

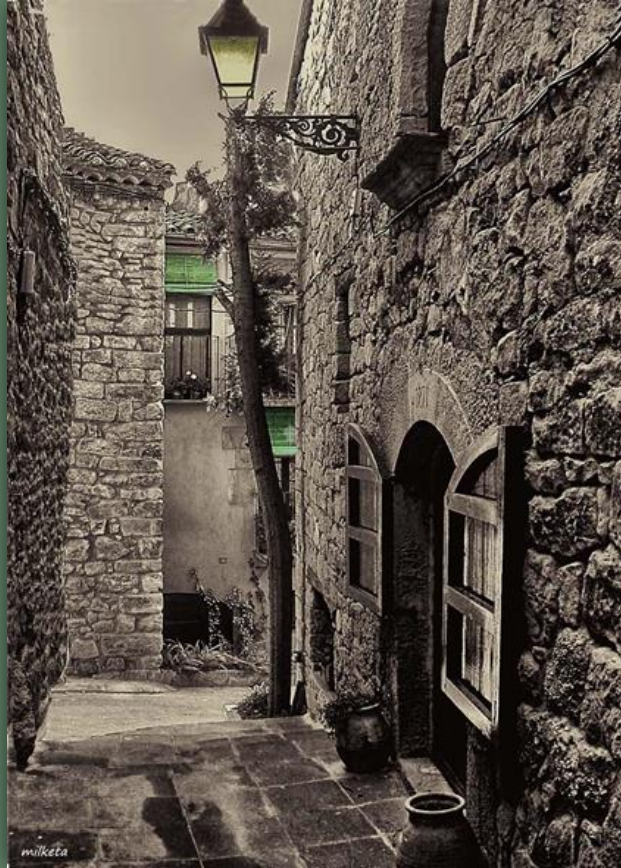
A 2.9.3 Servei de finestreta única en matèria d'acompanyament i assessorament a persones aturades en recerca de feina o amb voluntat d'autoocupació (figura de la insertora laboral + orientació empresarial).

A 2.9.4 Servei per identificar i donar a conèixer oportunitats de negoci a les Garrigues dirigides a joves i nova població a atraure

A 2.9.5 Crear un projecte de suport a persones aturades per fomentar un procés actiu de recerca de feina

A 2.9.6 Programa d'emprenedoria per a escolars (primària i secundària)

A 2.9.7 Iniciativa de les administracions locals de donar suport a les empreses locals

P.10. Projecte habitatge a les Garrigues

LÍNIA ESTRATÈGICA 2. SERVEIS A LES PERSONES, TALENT I EMPRENEDORIA

P.10. Projecte habitatge a les Garrigues

Descripció

La realitat de l'**habitatge** a la comarca de les Garrigues és **diversa** en funció de si s'analitza la situació des dels municipis més petits o s'observa des dels municipis més grans. Els pobles més rurals amb uns índex d'envelliment i de despoblament més elevats tenen un **parc d'habitatge molt envellit**, especialment, als nuclis antics, a banda que també acostuma a estar sobredimensionat pel volum de població actual del municipi. Hi ha molt habitatge **desocupat** de persones que han marxat de la localitat i que, en alguns casos, han deixat deteriorar les cases amb risc pels veïns i amb una mala imatge per als turistes.

A aquesta situació s'hi suma que, generalment, els propietaris d'aquests habitatges desocupats no estan en disposició de vendre'ls o llogar-los limitant l'accés a l'habitatge de joves i de nova població.

Per aquest motiu, es planteja necessari enfocar un projecte estratègic entorn de l'habitatge a les Garrigues per **fomentar els incentius als propietaris** a l'hora de millorar les condicions de les seves cases, fomentar el lloguer segur i social i millorar la seguretat i la imatge dels nuclis.

Objectius

1. Definir estratègies per posar en valor els habitatges dels nuclis més rurals
2. Facilitar l'accés a l'habitatge de col·lectius claus com joves i nova població

Accions incloses en aquest projecte

A 2.10.1 Projecte de rehabilitació i posada en valor dels habitatges dels pobles

P.11. Projecte escoles amb futur a les Garrigues

P.11. Projecte escoles amb futur a les Garrigues

Descripció

L'**escola** d'un poble és un dels pals de paller per assegurar l'arrelament de les famílies i el relleu generacional de la població. Sense nens, no hi ha joves i sense joves no hi ha futur a mig i llarg termini.

A la comarca de les Garrigues hi ha una **realitat ben diferent** entre les escoles dels municipis més grans com les Borges Blanques, Juneda o Arbeca que presenten un nombre d'alumnes que res les fa perillar. No passa el mateix en bona part de la resta de **municipis més rurals i més petits** de la resta de la comarca, on, en la majoria tenen **escoles rurals** en les quals el nombre de l'alumnat no ha parat de disminuir des de fa anys. Algunes han hagut de tancar i d'altres tenen un horitzó de pervivència de menys de 5 anys si no es prenen mesures per evitar-ho ja que les tendències poblacionals apunten a un creixement de la despoblació i a una pèrdua de joves en edat de tenir fills.

Per aquest motiu, es planteja un projecte centrat **en vetllar pel futur de les escoles rurals** de les Garrigues a partir de cercar **estratègies compartides a nivell comarcal** per tal de donar acompanyament i suport als ajuntaments que es trobin que la seva escola avança vers una situació crítica.

Objectius

1. Donar suport als municipis rurals de les Garrigues per mantenir obertes les seves escoles com un element clau per al futur dels seus pobles per mitjà d'estratègies compartides.
2. Difondre els valors de l'escola rural, model propi de molts pobles de les Garrigues com a element d'atracció per a famílies locals i foranes que volen que els seus fills tinguin accés a un model d'escolarització proper i personalitzat.

Accions incloses en aquest projecte

A 2.11.1 Projecte per salvar les escoles de les Garrigues i suport a les llars d'infants

LÍNIA ESTRATÈGICA 3. TERRITORI, CULTURA I PATRIMONI

LÍNIA ESTRATÈGICA 3. TERRITORI, CULTURA I PATRIMONI

Descripció

La línia estratègica 3 es centra en l'àmbit del **territori, la cultura i el patrimoni**. És una línia enfocada a la **valorització** del que representa les Garrigues com a territori, allò que la fa especial i única, que la singularitza de les altres comarques veïnes i que fa que la seva gent se l'estimi, senzillament, perquè és la seva terra. És una línia que dirigeix els seus esforços a aconseguir que els propis garriguencs i garriguenques siguin **conscients del territori que tenen, se n'enamoren i se'n sentin orgullosos**.

L'estima cap a la pròpia terra és la clau per creure en les seves possibilitats, en què els seus joves hi tenen futur, en què els seus fruits són els més preuats i en què el seu patrimoni i la seva cultura són dignes de ser coneguts.

Objectius

1. Aconseguir que els mateixos garriguencs i garriguenques prenguin consciència de la necessitat d'aportar una nova mirada a la comarca.
2. Enaltir l'autoestima cap a la comarca com una estratègia clau per enfortir totes les altres estratègies.
3. Aconseguir que la gent de la comarca consideri que lluitar per la comarca sigui un repte assolible.

Projectes

P.12. PROJECTE ORGULLOSOS DE LES GARRIGUES

P.13. PROJECTE VALORITZACIÓ DEL PATRIMONI I LA CULTURA DE LES GARRIGUES

P.12. Projecte orgullosos de les Garrigues

P.12. Projecte orgullosos de les Garrigues**Descripció**

Sovint es parla a les Garrigues d'una manca generalitzada d'autoestima de la població local que frena la capacitat de creure i defensar les possibilitats de creixement i d'aposta de futur del territori. Possiblement una població altament envellida, una manca de relleu generacional i un èxode de joves important han propiciat aquesta manca d'autoestima col·lectiva agreujada pel baix reconeixement que, per exemple, un dels sectors més importants de la comarca com és l'agrari ha tingut durant molts anys. Ser pagès encara avui en dia es veu com una feina dura, mal pagada i poc valorada. Per això, molts pares durant anys han animat als seus fills a buscar un futur millor fora de la comarca. Aquest baix nivell d'autoestima frena, moltes vegades, iniciatives d'emprenedoria i coarta possibilitats de canviar la forma de fer de les coses. Si la societat no creu en les seves pròpies possibilitats, no farà res per atrevir-se a donar els passos necessaris per millorar la situació o almenys empoderar-se de la seva capacitat per poder fer-ho.

Per tant, si es vol apostar per un canvi de l'escenari actual i es vol lluitar per aconseguir una comarca viva, dinàmica i amb futur, cal capgirar aquests paràmetres. L'autoestima creix si es potencia el sentiment de pertinença a un territori, si es reforça la identitat cultural (costums, valors, símbols, creences, tradicions, història, etc.), si es fomenta la solidaritat entre les persones i les entitats, si es vetlla per la transparència i la responsabilitat dels compromisos adquirits i si, en definitiva, s'aposta per donar veu a les persones en un procés de participació, coresponsabilitat i de reivindicació del dret a poder viure i treballar dignament a la seva terra.

Objectius

1. Incrementar l'autoestima col·lectiva cap a la comarca de les Garrigues com a estratègia imprescindible per creure en les possibilitats d'avançar vers l'escenari desitjat per a la comarca.
2. Fomentar eines de comunicació interna (dins de la comarca) i de comunicació externa (cap a fora de la comarca) per afavorir l'autoestima i el sentiment d'orgull de pertinença a les Garrigues.
3. Impulsar una campanya de posicionament de la marca Garrigues per donar-la a conèixer a la resta de Catalunya.
4. Aconseguir una participació activa de tots els garriguencs i garriguenques en aquest procés de reforç de l'autoestima comptant amb aquells que viuen a la comarca i també amb aquells que no hi viuen.

Accions incloses en aquest projecte

A 3.12.1 Campanya d'autoestima cap a la comarca dirigida a tota la població

A 3.12.2 Crear la Marca Garrigues per projectar i comunicar la comarca

A 3.12.3 Projecte per identificar "Ambaixadors de l'oli" entre garriguencs "exiliats"

P.13. Projecte valorització del patrimoni i la cultura de les Garrigues

LÍNIA ESTRATÈGICA 3. TERRITORI, CULTURA I PATRIMONI

P.13. Projecte valorització del patrimoni i la cultura de les Garrigues

Descripció

La comarca de les Garrigues és un **territori marcadament agrícola**, on secà i regadiu han conformat un **paisatge humanitzat** per anys i anys de treballar la terra. Per aquest motiu, el paisatge de les Garrigues ens parla de la història, de les tradicions i d'una forma de viure i treballar amb un contacte directe amb l'entorn. El clima sever i amb poca pluviometria ha generat, especialment, a la zona de secà, un paisatge característic on perviuen les oliveres i els ametllers, però també les construccions de pedra seca tan particulars, al mateix temps que és refugi de fauna i flora estepària, de gran valor mediambiental per la seva biodiversitat i singularitat en el context català.

La comarca té **un patrimoni ric i divers**: jaciments arqueològics, castells, arquitectura en pedra seca, esglésies i ermites, cases senyoriales, patrimoni natural; on hi destaquen actius de gran rellevància com són la Fortalesa ibèrica dels Vilars o les Pintures rupestres de la Roca dels Moros del Cogul, reconeguda com a Patrimoni Mundial de la UNESCO. També compta amb equipaments museístics singulars com l'Espai Macià, el Centre de la Cultura de l'Oli de Catalunya o, el recent inaugurat, MuOC (Museu de l'Oli de Catalunya), entre d'altres. Precisament, aquest projecte estratègic es centra en **valoritzar tot aquest patrimoni** com a referent de la cultura i de la societat garriguenca amb una doble finalitat. Per una banda, amb la voluntat que els **mateixos garriguencs i garriguenques apreciïn aquest patrimoni** i per d'altra, amb la finalitat de **dotar d'eines al seus gestors** per posar en valor tots els usos que poden tenir aquests recursos patrimonials com a actius culturals, turístics i econòmics

Objectius

1. Aproximar el patrimoni de les Garrigues a la població local per corresposabilitzar-la de la seva preservació i valorització.
2. Aplicar les mesures necessàries per assegurar la conservació i manteniment del patrimoni garriguenc
3. Millorar la gestió i planificar els usos que pot tenir el patrimoni de les Garrigues des d'un punt de vista eficient i sostenible

Accions incloses en aquest projecte

A 3.13.1 Disseny de la Carta del Paisatge de les Garrigues

A 3.13.2 Projecte per posar en valor el sector de la pedra a les Garrigues

A 3.13.3 Programa que inclogui el servei de realització del PLA D'USOS i el MODEL DE GESTIÓ de recursos patrimonials

A 3.13.4 Iniciativa per connectar el patrimoni de les Garrigues amb xarxes nacionals i internacionals

A 3.13.5. Campanya per embellir els pobles i el paisatge de les Garrigues

LÍNIA ESTRATÈGICA 4.
INFRAESTRUCTURES

LÍNIA ESTRATÈGICA 4. INFRASTRUCTURES

Descripció

La **millora de les infraestructures** a la comarca és una reivindicació constant ja que hi ha força mancances tant en la **xarxa viària interior** que connecta els pobles, especialment, del sud de les Garrigues, com en la **xarxa de telefonia mòbil i d'internet**.

Hi ha infraestructures llargament reivindicades, com la del **reg**, que per mitjà del Canal Segarra-Garrigues que ja s'està construint i que resoldrà part de la problemàtica del regadiu en el sector agrari. Tanmateix, d'altres infraestructures que depenen d'empreses privades (telefonia, internet) cal determinar quina estratègia cal aplicar com a territori per poder reclamar un servei de qualitat i de nivell, malgrat tractar-se d'uns municipis poc poblats.

En definitiva, aquestes deficiències d'infraestructures resten atractiu i competitivitat a la comarca tant per a atraure noves empreses que tinguin interès en instal·lar-s'hi com per a nova població o per retenir joves i talent que poguessin frenar el greu despoblament que viuen molts dels pobles de la comarca.

Objectius

1. Aconseguir una millor connexió viària interna entre els municipis de la comarca per afavorir una major cohesió territorial.
2. Aconseguir una xarxa d'internet de major capacitat i més econòmica per afavorir el teletreball, la formació a distància, la comercialització on-line, entre d'altres oportunitats.
3. Aconseguir ampliar la cobertura mòbil a tota la comarca per afavorir les relacions comercials, l'aplicació d'eines TIC en el turisme i la interpretació del patrimoni, la qualitat de vida de la població local, etc.

Projectes

P.14. PROJECTE INFRASTRUCTURES PER LES OPORTUNITATS

LÍNIA ESTRATÈGICA 4. INFRAESTRUCTURES

P.14. Projecte infraestructures i comunicacions? per les oportunitats

Descripció

Disposar d'una xarxa d'infraestructures que doni resposta a les necessitats de les empreses actuals i futures de la comarca de les Garrigues és bàsic per poder retenir i atraure l'activitat empresarial i garantir la competitivitat de les empreses.

És important avui dia poder garantir a les empreses uns serveis de comunicacions i d'infraestructures òptims, que permetin atraure emprenedors i empreses a la comarca.

Tenint en compte la poca massa crítica que representen cadascun dels pobles de la comarca, i l'escassa força i influència que poden tenir les seves demandes individuals a les companyies i a les administracions competents en matèria d'infraestructures i comunicacions, és necessari articular una **demanda conjunta del territori** que aglutini les necessitats dels ajuntaments, del Consell Comarcal i del teixit empresarial representant dels diferents sectors econòmics (primari, industrial i serveis). És en aquesta línia que es planteja el projecte 14. Projecte infraestructures i comunicacions per les oportunitats.

Objectius

1. **Treballar de forma conjunta i coordinada a nivell comarcal per aconseguir millores en les infraestructures i comunicacions de la comarca.**
2. **Millorar la competitivitat territorial de les Garrigues a partir d'unes bones infraestructures.**

Accions incloses en aquest projecte

A 4.14.1 Articulació d'un espai / grup de pressió que actuï com a lobby a la comarca per millorar les infraestructures a nivell global

**LÍNIA ESTRATÈGICA 5. MODEL
DE GOVERNANÇA
TRANSVERSAL A TOT EL PLA**

LÍNIA ESTRATÈGICA 5. MODEL DE GOVERNANÇA TRANSVERSAL A TOT EL PLA

Descripció

La situació actual de la comarca de les Garrigues es podria considerar preocupant i si no es prenen mesures de correcció pot esdevenir crítica en un període de 10 anys vista. Per aquest motiu, les estratègies, els projectes i les accions que s'inclouen en aquest Pla estratègic van encaminades a contrarestar les dinàmiques econòmiques i poblacionals actuals.

Tanmateix, hi ha una altra dinàmica de fons que també és important corregir: la manca de treball coordinat i de comunicació tant entre els agents públics com entre els agents privats.

Si es volen aconseguir canvis reals, **s'ha de treballar diferent de com s'ha fet fins ara**. S'ha d'aplicar un model de **governança transversal** a tot el Pla estratègic que poc a poc vagi **provocant canvis a tots nivells**.

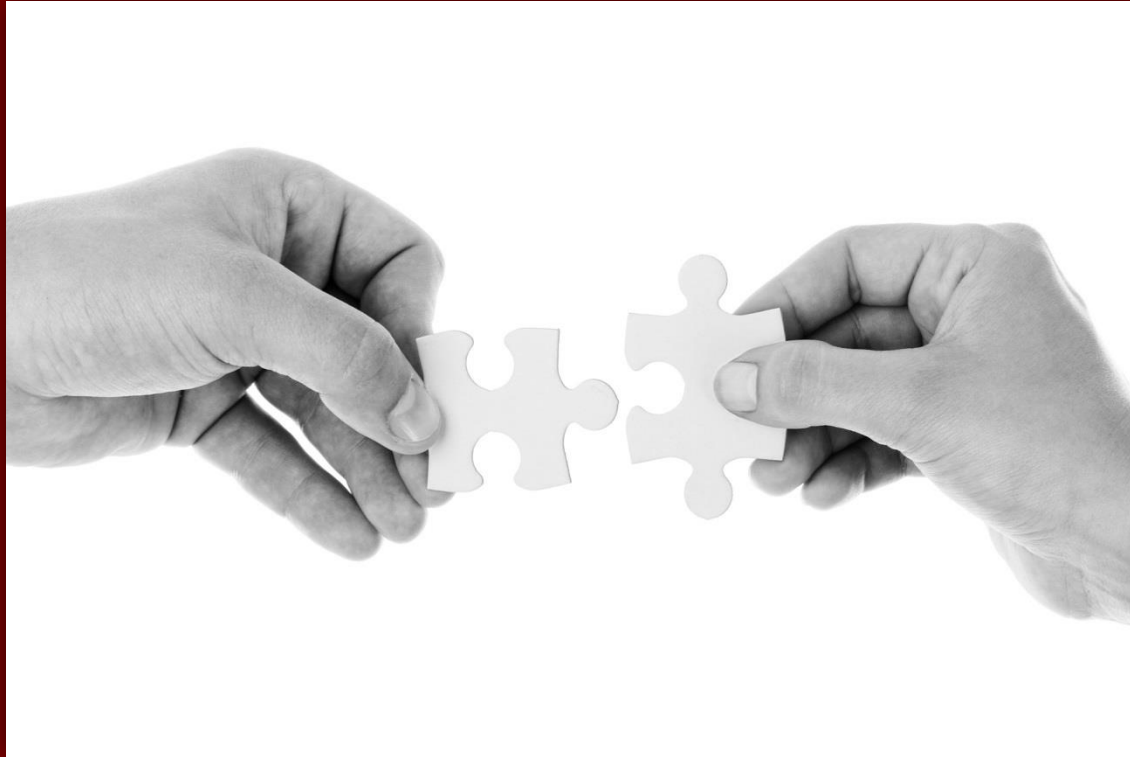
La **cooperació i la col·laboració** de tots els agents d'un territori són elements imprescindibles per poder-se posicionar en un context actual global, de crisi i de gran competència a nivell mundial. Per tant, cal un treball de fons basat en la **creació de xarxa** per ser més competitius i eficients tant a nivell polític, tècnic, empresarial, veïnal, etc.

Objectius

1. Despertar la motivació i l'entusiasme de tots els agents enfront dels reptes que té la comarca de les Garrigues per davant.
2. Aportar nous enfocaments de treball centrats en compartir i no en competir per fer aflorar les sinergies i les oportunitats.
3. Fer un ús més eficient i compartit dels recursos disponibles per assolir fites comunes majors que de forma individual no serien factibles.
4. Fomentar una dinàmica de comunicació constant i fluïda a tots els nivells, aportant reflexions conjuntes al full de ruta que s'està seguint.

Projectes

P.15. PROJECTE DE FOMENT D'UN MODEL DE GOVERNANÇA DEL TERRITORI BASAT EN LA COOPERACIÓ I LA COL·LABORACIÓ

P.15. Projecte de foment d'un model de governança del territori basat en la cooperació i la col·laboració

P.15. Projecte de foment d'un nou model de governança del territori basat en la cooperació i la col·laboració

Descripció

Com a governança s'entén l'estructura de relacions que s'estableixen entre els diferents actors per participen en la presa de decisions i la implementació de polítiques relatives a les qüestions que afecten el territori.

En el context socioeconòmic actual, és necessari adoptar un nou **model de governança en clau col·laborativa**, sumant esforços i establint sinergies que han de revertir en una millora en l'àmbit del desenvolupament econòmic local. La comarca de les Garrigues ha de començar a treballar amb un nou model de governança basat en la **col·laboració i la cooperació a diferents nivells**: entre els agents públics, entre públics i privats, i també entre privats, que tenen un paper important en el desenvolupament de la comarca. Aquest nou model de governança ha de partir de la **relació de confiança mútua i de la generositat**, ha de fixar-se **objectius comuns** i s'ha de basar en **l'adopció de responsabilitats compartides** entre els diferents agents públics i privats de la comarca i també amb d'altres territoris amb característiques similars.

El projecte 15. Projecte de foment d'un nou model de governança del territori basat en la cooperació i la col·laboració estableix dues accions per començar a treballar sota aquest nou model de governança.

Objectius

1. Promoure la col·laboració i la cooperació entre els agents públics, públic-privat i privats de la comarca.

Accions incloses en aquest projecte

A 5.15.1. CREAR LA COMISSIÓ DE SEGUIMENT DEL PLA ESTRATÈGIC I CONSTITUCIÓ DE TAULES DE TREBALL PER PROJECTES O ÀREES TEMÀTIQUES

A 5.15.2. PROGRAMA DE COL·LABORACIÓ AMB COMARQUES VEÏNES AMB PROBLEMÀTIQUES SIMILARS PER ENDEGAR INICIATIVES CONJUNTES D'ABAST SUPRACOMARCAL EN ÀMBIT TURÍSTIC, DE PROMOCIÓ ECONÒMICA, DE SUPORT AL SECTOR AGRARI I AGROALIMENTARI, ETC.

.... I ara què?

Un pla estratègic no acaba amb la seva redacció, sinó que és llavors quan comença a caminar de veritat !

Fase d'implementació:
Seguiment i execució del Pla
estratègic

Les Garrigues
fent camí

En aquesta fase d'impuls i seguiment, els **objectius** principals són els següents:

- ✓ **Assolir les fites definides** mitjançant el desenvolupament de les accions acordades.
- ✓ Implantar un **sistema de treball en xarxa** al territori que afavoreixi el desenvolupament de les actuacions.
- ✓ Instaurar **mecanismes de control i seguiment** de les accions, d'anàlisi permanent de l'entorn i de reformulació de les accions, si cal.

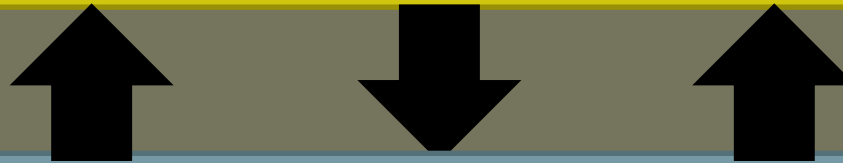

Esquema de l'estructura de gestió i organització

pel seguiment del Pla estratègic

Equip tècnic coordinador

liderat des del Consell Comarcal de les Garrigues

Comissió de seguiment

integrada per tècnics, empresaris, polítics, representants d'associacions, ciutadania, etc.

-Assemblea General-

Grups
d'Impuls

Grups
d'Impuls

Cada projecte estratègic tindrà un Grup d'Impuls integrat per aquells membres de la Comissió de Seguiment que tinguin interès en donar suport a l'execució de les accions de cada projecte en qüestió

Esquema de l'estructura de gestió i organització

pel seguiment del Pla estratègic

Eina de comunicació per donar a conèixer els avenços realitzats en els projectes estratègics i les seves accions

www.lesgarriguesfentcami.cat

Les Garrigues *fent camí*

INICI EL PLA ESTRATÈGIC FASES DE TREBALL PARTICIPACIÓ CIUTADANA DOCUMENTS DE TREBALL CONTACTE

Benvinguts al Pla Estratègic de les Garrigues

Aquest és l'espai de comunicació i informació sobre el Pla estratègic territorial de la comarca de les Garrigues 2015-2025. Foment del desenvolupament econòmic local i l'ocupació.

Cercar

Introdueixi la teua cerca

Entrades recents

Benvinguda al Pla Estratègic de Les Garrigues

El següent pas....

La creació de la Comissió de Seguiment

Dinàmica per a la constitució de la

Comissió de seguiment del

Pla estratègic de les Garrigues 2015-2025

Dinàmica per a la constitució de la

Comissió de seguiment del Pla estratègic

Què cal tenir clar?

- ✓ Definir *els objectius* de la Comissió de Seguiment.
- ✓ Definir *el funcionament pràctic* de la Comissió de Seguiment.
- ✓ Definir *el funcionament pràctic* dels Grups d'Impuls.
- ✓ Definir *els primers Grups d'Impuls* de projectes estratègics a partir de la prioritització realitzada el 26 de maig.

Dinàmica per a la constitució de la

Comissió de seguiment del Pla estratègic

Què cal tenir clar?

- ✓ **Objectius de la Comissió de Seguiment** (*per a què ha de servir la comissió i les seves finalitats*)
  - ✓ *Informar i donar orientacions*
  - ✓ *Avaluar el grau d'implementació del Pla*
  - ✓ *Compartir visions diferents de sectors, organismes, línies de treball*

Comissió de seguiment del Pla estratègic

Què cal tenir clar?

Funcionament pràctic de la **Comissió de Seguiment:**

- **Convocatòries:** equip tècnic coordinador
- **Calendari de reunions:** trimestrals
- **Horaris i lloc de realització de les reunions:** lloc itinerant, vespres
- **Contingut de les reunions de la Comissió:** els diferents Grups d'Impuls exposaran els avenços realitzats en els projectes estratègics i es consensuaran els propers passos a seguir. Els membres de la Comissió podran fer les seves aportacions, recomanacions i suggerències als diferents Grups d'Impuls per contribuir al desenvolupament de les accions de cada projecte.

Dinàmica per a la constitució de la

Comissió de seguiment del Pla estratègic

Què cal tenir clar?

Funcionament pràctic dels Grups d'Impuls:

- **Convocatòries:** tècnic coordinador de cada Grup d'Impuls
- **Calendari de reunions:** mensuals
- **Horaris i lloc de realització de les reunions:** horari a definir, lloc itinerant
- **Contingut de les reunions dels Grups d'Impuls:** Fulls de seguiment de les accions dels projectes estratègics, conèixer altres iniciatives i territoris

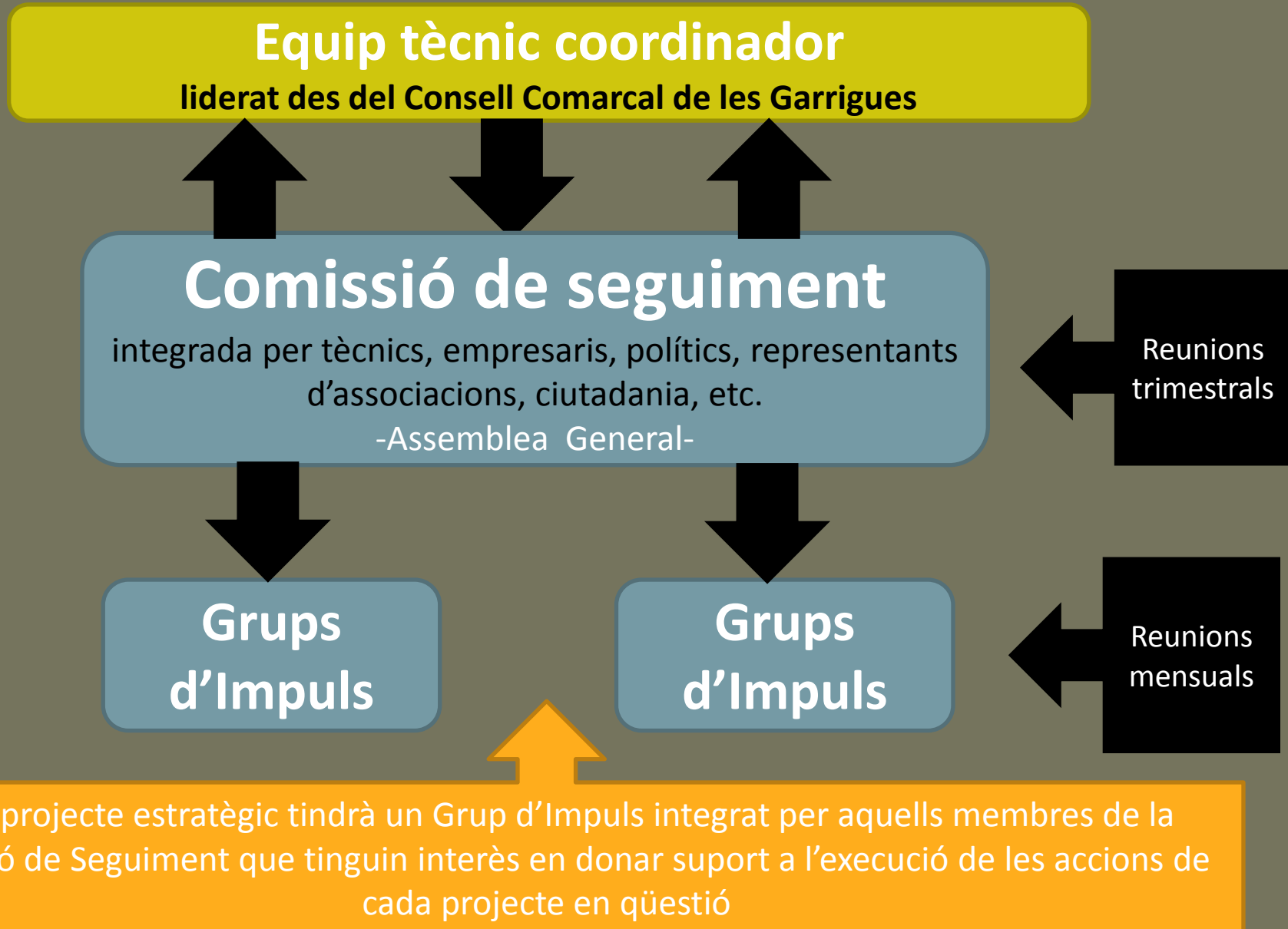

FULL DE SEGUIMENT DE LES ACTUACIONS dels GRUPS D'IMPULS

Nº de reunió		Data de revisió del full de seguiment	
CODI ACTUACIÓ	Projecte estratègic:		
	Nom actuació:		
	Coordinador d'aquesta actuació	Termini inici:	
MEMBRES del Grup d'Impuls			
Resum de les ACTIVITATS /FASES determinades per implementar l'actuació			
Activitat/Fase 1			
<u>Passos a realitzar:</u> Pas 1: Pas 2: .... <u>Acords i revisió dels avenços:</u>			
Termini previst de finalització de l'activitat/fase			
Activitat/Fase 2			
<u>Passos a realitzar:</u> Pas 1: Pas 2: .... <u>Acords i revisió dels avenços:</u>			
Termini previst de finalització de l'activitat/fase			

Esquema de l'estructura de gestió i organització

pel seguiment del Pla estratègic

Comissió de seguiment del Pla estratègic

Compromisos i participació en:

- ❑ ***Comissió de seguiment del Pla estratègic***
- ❑ ***Els primers Grups d'Impuls de projectes estratègics a partir de la prioritització realitzada el 26 de maig:***

P.4. PROJECTE DESTINACIÓ TURÍSTICA: OLEOTURISME A LES GARRIGUES

p.12. PROJECTE ORGULLOSOS DE LES GARRIGUES

p.13. PROJECTE VALORITZACIÓ DEL PATRIMONI I LA CULTURA DE LES GARRIGUES

P.14. PROJECTE INFRAESTRUCTURES PER LES OPORTUNITATS

Propers passos...

- ❑ ***La Comissió de seguiment i els Grups d'Impuls*** són espais oberts i dinàmics per tal que tothom que ho vulgui s'hi pugui anar sumant a partir d'ara a mesura que es vagi posant en marxa el Pla estratègic.

- ❑ ***Mecanismes per sol·licitar formar part de la Comissió de seguiment i dels Grups d'Impuls:***
  - *Enviar un mail a : fentcami@garrigues.cat*
  - *Trucar al Consell Comarcal: 973 14 26 58*

- ❑ **Calendari 1a reunió Comissió de Seguiment: 26 de juliol, a les 19.30h, al Consell Comarcal de les Garrigues**

www.lesgarriguesfentcami.cat

El repte és a les vostres mans!

Recordeu ! podreu consultar els avenços del Pla estratègic al blog:

www.lesgarriguesfentcami.cat